

Centrum Kultury i Biblioteka w Nowej Sarzynie

Diagnoza potrzeb kulturalnych i czytelniczych mieszkańców Miasta i Gminy Nowa Sarzyna

Spis treści

1. WSTĘP.....	2
2. O BIBLIOTECĘ.....	3
3. ZAŁOŻENIA I METODOLOGIA BADANIA.....	5
4. WYNIKI ANKIETY ELEKTRONICZNEJ.	7
5. WNIOSKI	14

1. WSTĘP

Diagnoza potrzeb i potencjałów mieszkańców Nowej Sarzyny została zrealizowana dla Biblioteki Publicznej w Nowej Sarzynie w ramach projektu BLISKO (2021 – 2022) „Biblioteka miejscem spotkań” dofinansowanego z Budżetu Państwa w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025 – Priorytet 4.1. Wśród kluczowych celów projektu wymienia się:

- wzmocnienie roli naszej biblioteki jako miejsca do wspólnych spotkań, odpoczynku, integracji społeczności,
- włączenie nowych środowisk w działalność biblioteki,
- rozwijanie działalności twórczej oraz partnerstw.

Jednym z zadań programu jest podnoszenie kompetencji pracowników bibliotek publicznych, pozwalających na rozpoznanie potrzeb i potencjału kulturowego członków lokalnych społeczności, a w konsekwencji na efektywną z nimi współpracę i inicjowanie działań kulturalnych wokół biblioteki. Diagnoza potrzeb i potencjałów mieszkańców gminy Nowa Sarzyna jest realizacją jednego z celów projektu BLISKO. Zaangażowanie pracowników w przygotowanie i realizację badania wzmocniło ich kompetencje, a wiedza na temat lokalnej społeczności będzie podstawą do planowania dalszej działalności, tak aby szeroko rozumiana oferta biblioteki była jak najlepiej dostosowana do potrzeb i oczekiwań obecnych i potencjalnych użytkowników.

Gmina Nowa Sarzyna położona jest w północno-wschodniej części województwa podkarpackiego, w powiecie leżajskim, u ujścia rzeki Trzebośnicy do Sanu. Liczy niespełna 22 tys. mieszkańców, z czego obszary wiejskie zamieszkuje około 16 tys. , a miasto około 6 tys.

2. O BIBLIOTECIE

Biblioteka w Nowej Sarzynie w obecnym kształcie powstała w latach 70-tych XX wieku. Składa się z biblioteki głównej i pięciu filii wiejskich: w Jelnej, Łętowni, Sarzynie, Tarnogórze i Woli Zarczyckiej. Biblioteka główna znajduje się w mieście Nowa Sarzyna i zajmuje cały parter bloku mieszkalnego przy ulicy Matejki 5. Dogodna lokalizacja, parking, sąsiedztwo urzędów, sklepów, poczty, wygodny dostęp dla rodzin z dziećmi, niepełnosprawnych i osób starszych są dużym atutem naszej instytucji. Wiejskie filie biblioteki w większości mieszczą się w budynkach ośrodków kultury.

Biblioteka działa bardzo prężnie, uczestniczy w licznych akcjach i podejmuje inicjatywy mające na celu promocję czytelnictwa:

- Dyskusyjne Kluby Książki,
- Narodowe Czytanie,
- akcja Mała Książka -Wielki Człowiek,
- kiermasze i akcje charytatywne,
- Dyktando o Pióro Burmistrza
- konkursy czytelnicze,
- lekcje biblioteczne.

Biblioteka współpracuje z przedszkolami, szkołami i stowarzyszeniami działającymi w naszej okolicy.

Ponadto pisze i realizuje projekty dedykowane dla bibliotek (Partnerstwo dla Książki - Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, EtnoPolska - program dotacyjny Narodowego Centrum Kultury, Blisko - Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa, Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych - Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa, Kraszewski. Komputery dla bibliotek – program Instytutu Książki, Działaj Lokalnie – przedsięwzięcie Polsko Amerykańskiej Fundacji Wolności.

Od 1 stycznia 2022 r. została połączona z Ośrodkiem i Kultury i działa w ramach Centrum Kultury i Biblioteki w Nowej Sarzynie.

Biblioteka należy również do Konsorcjum Podkarpackiego Legimi, dzięki czemu oferuje swoim użytkownikom dostęp do ebooków i audiobooków.

3. ZAŁOŻENIA I METODOLOGIA BADANIA

U podstaw doboru metod wykorzystanych w badaniu leżało założenie, że diagnoza potrzeb i potencjałów mieszkańców jest badaniem ich preferencji kulturalnych i oczekiwań w stosunku do Biblioteki.

Mieszkańcy zostali więc w diagnozie potraktowani nie tylko jako odbiorcy oferty, ale także jako jej potencjalni współtwórcy i partnerzy instytucji kultury. Diagnoza została pomyślana również jako część procesu budowania relacji z mieszkańcami. Prowadzone w ramach badania działania miały charakter informacyjny, a respondenci, którzy wzięli udział w badaniu, mogli zadeklarować chęć współpracy oraz nawiązać wstępny kontakt z instytucją.

NARZĘDZIA BADAWCZE

Pierwsza część badania miała charakter jakościowy i stanowiła wstępne rozpoznanie potrzeb i potencjałów w grupach wskazanych jako kluczowe przez przedstawicieli Biblioteki. W ramach tej części zrealizowano wywiady grupowe z młodzieżą, seniorami oraz dorosłymi w wieku produkcyjnym. Druga część badania miała charakter ilościowy. Jej celem było m.in. potwierdzenie wniosków z badania jakościowego w szerszej skali, wśród różnych grup odbiorców oraz ustalenie najważniejszych zależności społecznych zachodzących między wiekiem, miejscem zamieszkania, statusem, a aktywnością kulturalną mieszkańców. Do badania wykorzystano kwestionariusz ankiety (w wersji papierowej i online za pośrednictwem Formularzy Google) z pytaniami zamkniętymi i otwartymi. Ankiety zostały wysłane do wszystkich czytelników, którzy w naszej bazie mieli wprowadzony adres mailowy. Arkusze badawcze były także rozdawane i wypełniane zarówno w bibliotekach, jak i na gminnej imprezie plenerowej „Miodobranie” w Jelnej. Badanie zostało przeprowadzone między 27 lipca a 2 września 2022 roku. Mieszkańcy chętnie uzupełniali ankiety, oraz przedstawiali swoje propozycje.

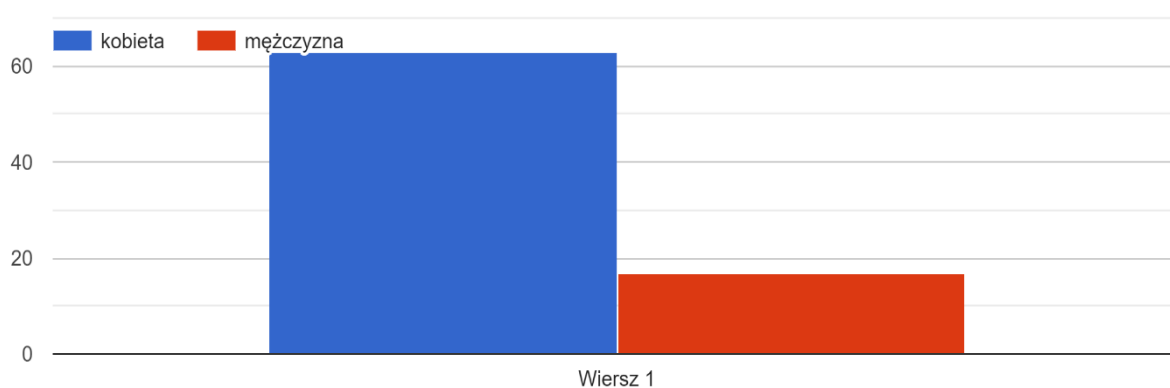
UCZESTNICY BADANIA

Respondentami byli użytkownicy wszystkich filii bibliotecznych, a także przypadkowi mieszkańcy Miasta i Gminy Nowa Sarzyna. W wywiadach grupowych i indywidualnych wzięło udział 42 osoby. Miały one formę luźnych rozmów z przedstawicielami poszczególnych grup wiekowych. Natomiast ankieta była dystrybuowana przez pracowników biblioteki we wszystkich filiach, wśród różnych odwiedzających, również tych, którzy korzystają z infrastruktury naszych placówek, ale nie są czytelnikami. Ankietę wypełniło 81 osób. Udział w badaniu był dobrowolny i anonimowy.

4. WYNIKI ANKIETY ELEKTRONICZNEJ.

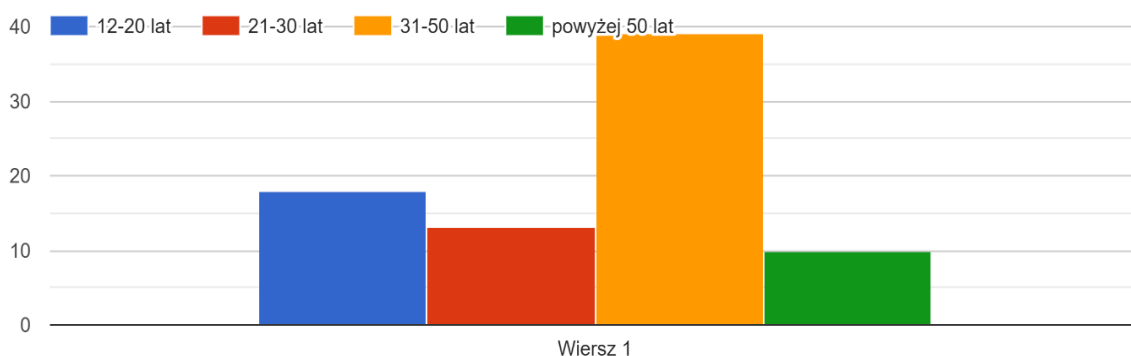
Ankietę wypełniło 81 mieszkańców miasta i gminy Nowa Sarzyna. Pośród ankietowanych, wyróżniono grupy respondentów ze względu na płeć, wiek oraz miejsce zamieszkania.

1. Płeć

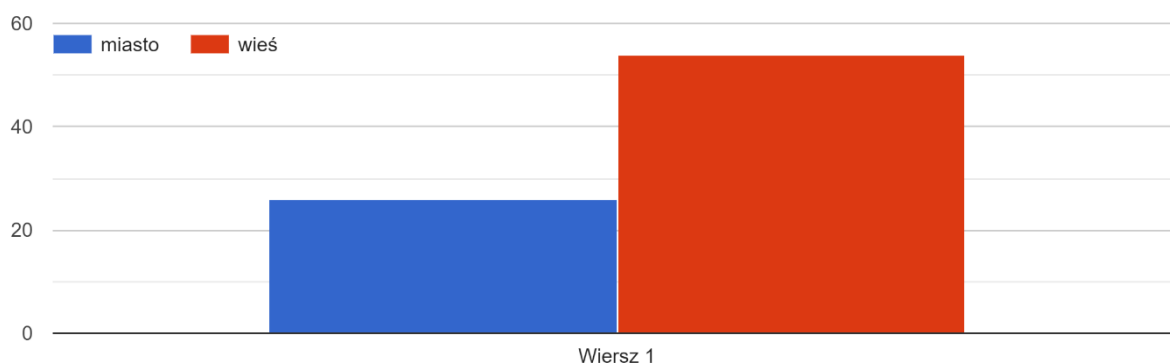
Jak pokazują dane zdecydowana większość ankietowanych to kobiety. Mężczyźni stanowią 21% badanych. Odzwierciedla to skalę i proporcje użytkowników.

2. Wiek

Pod względem wieku dominującą grupą były osoby w przedziale 31-50 lat. Stanowiły prawie połowę badanych. Drugą grupę stanowiły osoby w wieku 12-20 lat. Natomiast najmniejsza grupa to osoby powyżej 50- tego roku życia. Było to 10 osób.

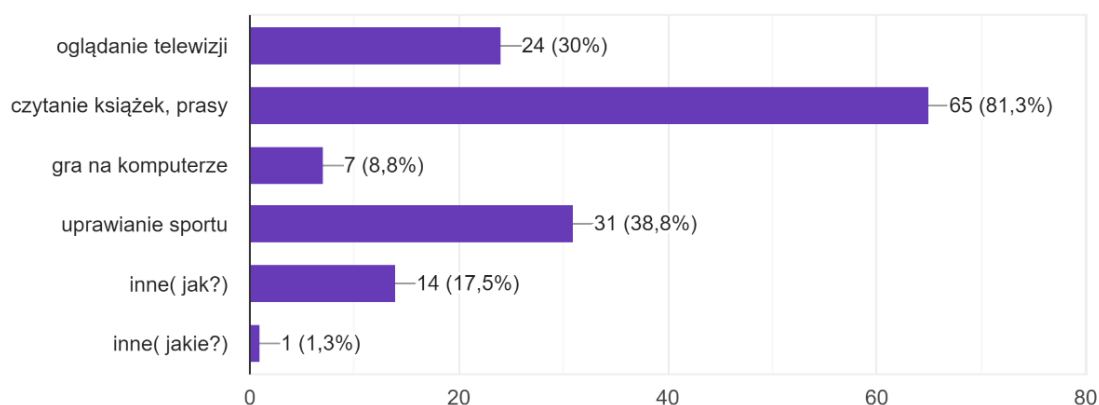
3. Miejsce zamieszkania

Wśród udzielających odpowiedzi przewagę miały osoby mieszkające na wsi. Wynika to z tego, iż większość mieszkańców naszej gminy zamieszkuje tereny wiejskie.

4. Czas wolny najchętniej spędzam:

80 odpowiedzi

Pytanie to miało na celu określenie zainteresowań oraz hobby mieszkańców. Jak się okazało najczęściej padającą odpowiedzią było czytanie książek, prasy. Następnie

uprawianie, sportu i oglądanie telewizji. Wśród odpowiedzi pojawiały się też: ogrodnictwo, porządki w domu, jazda na rowerze.

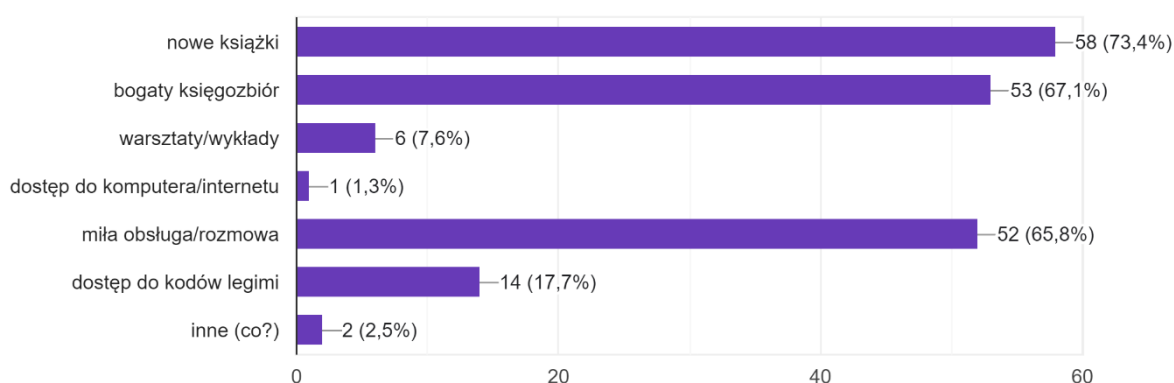
5. Czy jesteś użytkownikiem biblioteki?

Wśród osób, które wzięły udział w badaniu prawie wszystkie są użytkownikami biblioteki. Odpowiedź ta daje nadzieję, na aktywne uczestnictwo w życiu kulturalnym i korzystanie z oferty biblioteki. Tylko jedna z ankietowanych odpowiedziała, że nie jest użytkownikiem biblioteki.

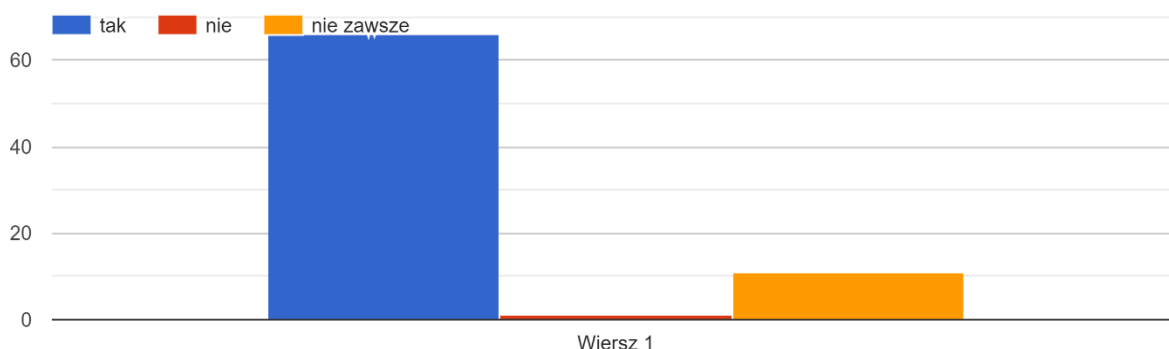
6. Co skłania Cię do korzystania z biblioteki?(max. 3 odpowiedzi)

79 odpowiedzi

W pytaniu „Co skłania Cię do korzystania z biblioteki?” można było zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź. Najczęściej wybieraną były nowe książki i bogaty księgozbiór. Ponad 65% procent ankietowanych wskazało miłą obsługę i rozmowę z bibliotekarzem, co nas bardzo ucieszyło.

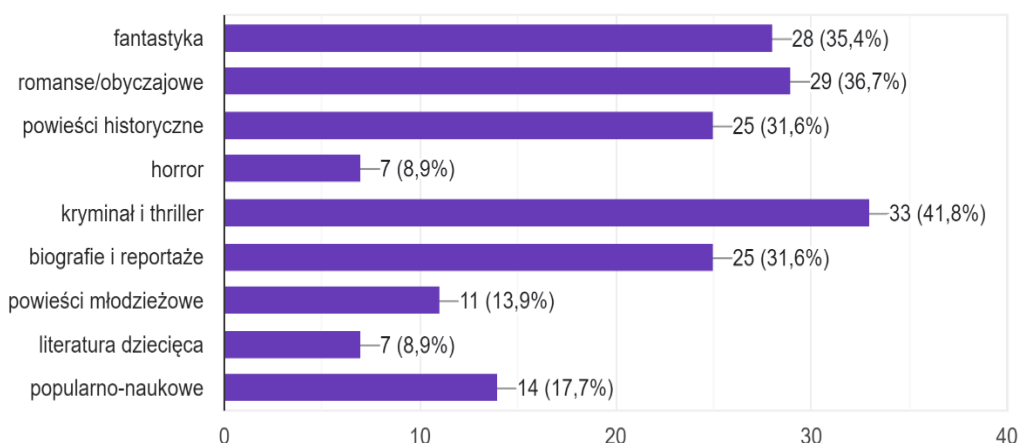
7. Czy biblioteka posiada interesujące Cię książki?

Jak wskazuje wynik ankiety, dla zdecydowanej większości respondentów biblioteka posiada interesujące ich książki. Kilka osób odpowiedziało, że nie zawsze.

8. Jakie książki czytasz najczęściej?

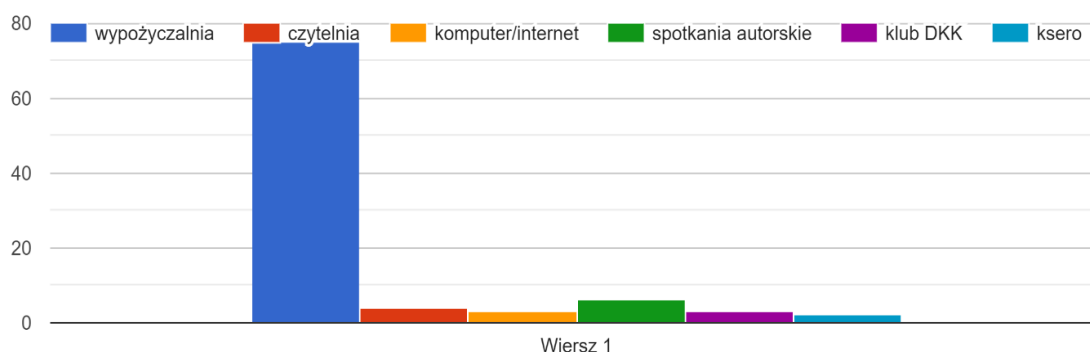
79 odpowiedzi

Osoby, które wzięły udział w ankiecie okazały zainteresowanie różnymi rodzajami książek. Najwięcej respondentów zadeklarowało, że czyta kryminały i thrillery. Było to prawie 42%

ankietowanych. Niewiele mniej osób czyta powieści obyczajowe, romanse i fantastykę. Dużym zainteresowaniem cieszą się również powieści historyczne oraz biografie i reportaże.

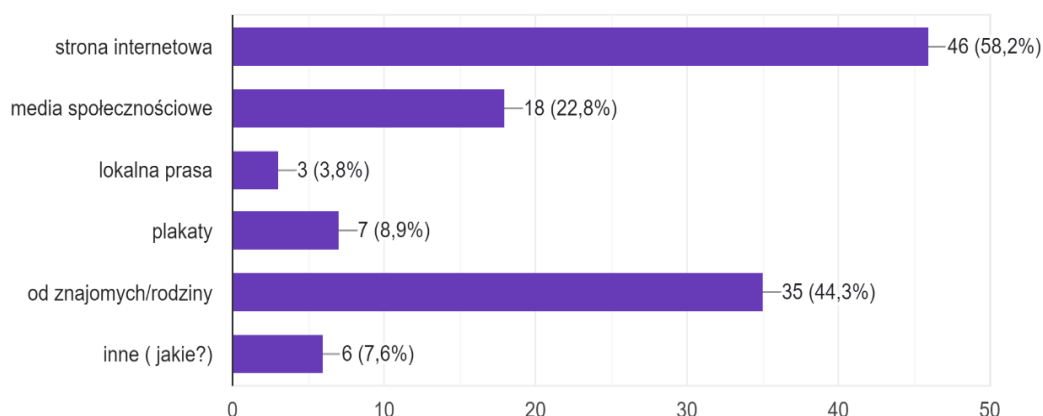
9. Z jakiej oferty biblioteki korzystasz najczęściej?

W następnym pytaniu chcieliśmy się dowiedzieć z jakiej oferty biblioteki ankietowani korzystają najczęściej. Zdecydowana większość, bo aż 94 % pytaných korzysta z oferty wypożyczalni.

10. Z jakich źródeł dowiadujesz się o ofercie biblioteki?

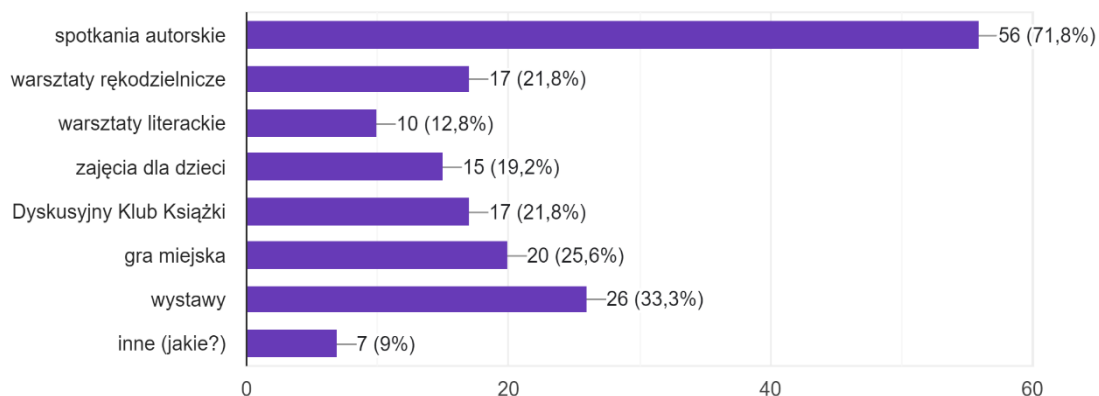
79 odpowiedzi

Kolejne pytanie dotyczyło źródeł z jakich mieszkańcy miasta i gminy Nowa Sarzyna dowiadują się o ofercie biblioteki oraz czy wykorzystywane kanały dystrybucji informacji spełniają swoją rolę. Ponad połowa pytaných zdobywa informacje poprzez stronę internetową, następnie od rodziny znajomych oraz media społecznościowe.

11. W jakich aktywnościach organizowanych w bibliotece chciałbyś wziąć udział? (max 3 odpowiedzi)

78 odpowiedzi

Ważnym pytaniem w naszej diagnozie były przykłady aktywności organizowane w bibliotece, w których ankietowani wzięliby udział. Można było udzielić więcej niż jednej odpowiedzi. Największym powodzeniem cieszyły się spotkania autorskie oraz wystawy. Spora część osób wzięłaby udział w grze miejskiej, warsztatach rękodzielniczych oraz Dyskusyjnym Klubie Książki. Niewiele było odpowiedzi dotyczących zajęć dla dzieci oraz warsztatów literackich.

12. A może coś innego w bibliotece? Zaproponuj! 40 odpowiedzi

Wyjazdy

Wycieczki dla lokalnej społeczności

Nowe technologie

Wycieczki organizowane przez bibliotekę.

Wszystko co powinno być w bibliotece w niej jest.

Dyktando

Spotkania i wycieczki dla seniorów

Oczekuje nowoczesnych technologii typu VR, AR

nowoczesne technologie w bibliotece, np. okulary VR, AR

Nowoczesne technologie w bibliotece, okulary vr, drukarka 3D, tablety, gry konsolowe Xbox i organizacja wycieczek

Wycieczki, nowoczesne technologie

Stół do gier typu piłkarzyki, cymbergaj

Dyskusyjny klub książki, czytanie dzieciom

E-booki

Wycieczki na wystawy książek, warsztaty rękodzieła, targi

Platforma wymiany książek między czytelnikami (kiermasz)

Możliwość gier typu piłkarzyki, cymbergaj

Kluby dyskusyjne

Cymbergaj, piłkarzyki

Nowe technologie, okulary vr

Nowe technologie

Stoły do gier

Na pytanie otwarte :”A może coś innego w bibliotece? Zaproponuj!” odpowiedziało 40 osób. Lista propozycji została wyżej wymieniona, pojawiały się również emotikonki. Można zauważyć, że powtarzającymi się odpowiedziami jest potrzeba nowoczesnych technologii w bibliotece oraz wycieczki dla lokalnej społeczności. Daje to wskazówkę dla bibliotekarzy na co zwrócić szczególną uwagę w celu uatrakcyjnienia oferty biblioteki.

5. WNIOSKI

Celem naszej diagnozy było wskazanie potrzeb kulturalnych i czytelniczych mieszkańców gminy Nowa Sarzyna. Analizując odpowiedzi respondentów możemy zaplanować ofertę biblioteki uwzględniając potrzeby i preferencje mieszkańców. Diagnoza objęła różne grupy wiekowe. Głównymi użytkownikami są kobiety i osoby w przedziale 31-50 lat. Udział osób powyżej 50 roku życia jest stosunkowo niewielki, dlatego planując ofertę biblioteki należy wziąć to pod uwagę. Zdecydowana większość ankietowanych spędza swój wolny czas czytając książki i prasę, a biblioteka posiada interesujące ich książki. Wynika stąd jak ważny jest zakup nowości wydawniczych. Najczęściej czytane gatunki to kryminały i powieści obyczajowe. Preferowane źródła informacyjne to głównie internet oraz ustne przekazy.

Jak wynika z zebranych danych większość mieszkańców wyraziła chęć udziału w spotkaniach autorskich z poczytnymi pisarzami oraz w wystawach organizowanych przez bibliotekę. Cieszy nas fakt, iż pomimo tego, że w naszej bibliotece dotychczas odbyło się wiele spotkań autorskich, to mieszkańcy ciągle widzą taką potrzebę i chętnie biorą udział w tego typu wydarzeniach.

Ostatnie pytanie pokazało, czego brakuje w ofercie naszej biblioteki. Ankietowani pokazali, że biblioteka jest miejscem w którym powinny być dostępne nowoczesne technologie typu drukarka 3D, okulary vr. Biblioteka postrzegana jest też jako miejsce rozrywki, gdzie można byłoby zagrać na Xboxie czy stołach do gier. Jako potrzebną rolę biblioteki badani wskazywali również integrację poprzez organizowanie wycieczek.

Dzięki diagnozie nasza biblioteka ma szansę uatrakcyjnić swoją ofertę, wzmocnić swoją rolę, jako miejsca do wspólnych spotkań, odpoczynku, integracji oraz włączenia nowych środowisk w jej działalność.

Jest to ważna wskazówka dla bibliotekarzy, która pomoże wyjść naprzeciw potrzebom i oczekiwaniom lokalnej społeczności, a tym samym stworzenia „trzeciego miejsca” w bibliotece.

Dla nas bibliotekarzy przeprowadzona analiza była również cenną lekcją. Chętnie będziemy korzystać z takiego sposobu pozyskiwania informacji o zainteresowaniach i potrzebach czytelniczych lokalnej społeczności.